Az Amur torkolatÃ¡nak titka

HozzÃ¡adta: kaloz
2005. februÃ¡r 24. CsÃ¼tÃ¶rtÃ¶k 20:15

A Csendes-Ã³ceÃ¡n Ã¡zsiai partvidÃ©kÃ©nek titka sokÃ¡ig megoldatlan volt, mÃ©g azt sem tudtÃ¡k, Szahalin sziget-e vagy csal
fÃ©lsziget?Ez a fehÃ©r folt csak s XIX. szÃ¡zad kÃ¶zepÃ©n lett letÃ¶rÃ¶lve a tÃ©rkÃ©pekrQl a kis vitorlÃ¡s teherhajÃ³, a "BajkÃ
kapitÃ¡nya, Nyevelszkoj irÃ¡nyÃ-tÃ¡sÃ¡val megtett expedÃ-ciÃ³ja eredmÃ©nyekÃ©pp.A cikk teljes egÃ©szÃ©ben a
www.shipmodeling.uw.hu honlapon talÃ¡lhatÃ³.
A â€žBajkÃ¡lâ€• teherhajÃ³ HÃ¡nyan voltak orosz kutatÃ³k, hÃ-res Ã©s ismeretlen Ãºj fÃ¶ldek felfedezQi! Egyesek, a
szerencsÃ©sebbek, a HazÃ¡nak ajÃ¡ndÃ©koztÃ¡k az Ã¡ltaluk felfedezett szigeteket, fÃ¶ldrÃ©szeket, szorosokatâ€¦ MÃ¡sok
nyomtalanul eltqntek â€“ ki becsÃ¼letes kÃ¼zdelemben a vad hatÃ¡rtalan tÃ©rsÃ©gekkel, ki a megcsontosodott cÃ¡ri
csinovnyikok hibÃ¡jÃ¡bÃ³l, akik nem voltak kÃ©pesek Ã©rtÃ©kelni az Ãºj terÃ¼letek OroszorszÃ¡g szÃ¡mÃ¡ra hatalmas
jelentQsÃ©ggel bÃ-rÃ³ felfedezÃ©sÃ©t Ã©s birtokba vÃ©telÃ©t. De Habarov, Dezsnyev, Bering, Nyevelszkoj Ã©s Kelet Ã©s Ã
sok mÃ¡s kutatÃ³ja, Ã¶rÃ¶kkÃ© fognak Ã©lniÂ a vÃ¡rosok, tengerek, szorosok, fokok Ã©s fÃ©lszigetek, folyÃ³k Ã©s hegycsÃºc
neveibenâ€¦TÃ¶bb mint hÃ¡rom Ã©vszÃ¡zad vÃ¡laszt el minket a Csendes-Ã³ceÃ¡n tengereit kutatÃ³ elsQ orosz expedÃ-ciÃ³ktÃ
1643-ban JakutszkbÃ³l keletre a LÃ©na mentÃ©n elindult az Amurhoz Ã©s mellÃ©kfolyÃ³ihoz Vaszilij PojÃ¡rkov osztaga. A
Sztanovoj hegygerincet legyQzve, tovÃ¡bb a Zej Ã©s az Amur mentÃ©n a csapat kijutott a Szahalini-Ã¶bÃ¶lbe Ã©s az Ohotszki
tengerre. KÃ©sQbb, ugyanezen az Ãºton elindult az Amurhoz Jepofej Habarov csapata, megalapÃ-tva itt az elsQ orosz
telepÃ¼lÃ©seket.A â€žnap irÃ¡nyÃ¡baâ€• indult a hÃ-res orosz felfedezQ, Szemjon Dezsnyev kozÃ¡k. 1648-ban kiindulvaÂ a K
torkolatÃ¡bÃ³l, felfedezte a Nagy KQ Orrot, amit ma Dezsnyev-foknak neveznek.A XVIII. szÃ¡zadban kÃ¼lÃ¶nleges
figyelem Ã¶vezte a keleti terÃ¼letek birtokba vÃ©telÃ©t. Ã•gy 1713-ban I. PÃ©ter kÃ¼lÃ¶n rendeletet adott ki a KamcsatkÃ¡ra
vezetQ tengeri Ãºtvonal megkeresÃ©sÃ©re. 1724 vÃ©gÃ©n lÃ©trejÃ¶n az Ãºn. ElsQ Kamcsatkai ExpedÃ-ciÃ³, aminek feladata
Ã•zsia Ã©s Amerika kÃ¶zÃ¶tti szoros lÃ©tezÃ©sÃ©nek kiderÃ-tÃ©se volt. VezetQje Vitus Bering, az orosz flotta tisztje volt. Az
expedÃ-ciÃ³nak sikerÃ¼lt felfedezni a szorost, amit kÃ©sQbb Bering-szorosnak neveztek el, Ã©s leÃ-rni Kamcsatka Ã©s
CsukcsfÃ¶ld partvidÃ©kÃ©nek egyes rÃ©szeit.Az Amur felhasznÃ¡lÃ¡sÃ¡nak Ã¶tlete a tÃ¡volkeleti lakossÃ¡g ellÃ¡tÃ¡sÃ¡ra
SzibÃ©riÃ¡bÃ³l tÃ¶rtÃ©nQ Ã¡ruszÃ¡llÃ-tÃ¡sra, a XIX. szÃ¡zad vÃ©gÃ©re virÃ¡gzÃ¡snak indult. Az Amur torkolatÃ¡nakÂ titka, am
megfejtÃ©sÃ©vel sok ismert utazÃ³ kÃ-sÃ©rletezett â€“ a francia tengeri utazÃ³, La PÃ©rouse, a hÃ-res orosz kutatÃ³, I. Kruzer
a â€žKonstantinâ€• brig parancsnoka, A. Gavrilov â€“, megoldatlan maradt, a hajÃ³zÃ³ utat feltÃ¡rni az Amur torkolatÃ¡ban csak
sikerÃ¼lt. Ã‰s ez a fÃ¶ldrajzi â€žfehÃ©r foltâ€• csak a szÃ¡zad kÃ¶zepÃ©n lett letÃ¶rÃ¶lve OroszorszÃ¡g tÃ©rkÃ©pÃ©rQl, G.
kapitÃ¡ny, a kis vitorlÃ¡s teherhajÃ³, a â€žBajkÃ¡lâ€• parancsnoka expedÃ-ciÃ³ja Ã¡ltal.***Genagyij Ivanovics Nyevelszkoj 1813-
szÃ¼letett tengerÃ©sz csalÃ¡dban. TizenkÃ©tÃ©ves fiatalemberkÃ©nt elvÃ©gezte a moszkvai kadetiskolÃ¡t, nÃ©hÃ¡ny Ã©vvel
a tiszti osztÃ¡lyokat is, ami utÃ¡n megkezdQdÃ¶tt tengeri szolgÃ¡lata â€“ a â€žBellonaâ€• fregattra kerÃ¼lt, ami F. P. Litke
ellentengernagy hajÃ³rajÃ¡nak Ã¡llomÃ¡nyÃ¡ba tartozott. TÃ¡voli utak, nem kÃ¶nnyq tengeri szolgÃ¡lat a gyakorlott orosz
tengerÃ©szek irÃ¡nyÃ-tÃ¡sa alatt, a kÃ¶telessÃ©geit becsÃ¼letesen teljesÃ-tQ tengerÃ©sztiszt mindennapos nehÃ©zsÃ©gei Ã
feladatai â€“ mindez tÃ-z Ã©v alatt G. I. Nyevelszkojt igazi â€žtengeri farkasâ€•-sÃ¡ nevelte. Ã‰s amikor 1846-ban elindÃ-tottÃ¡
Petropavlovsz-KamcsatkÃ¡ba az Orosz-Amerikai tÃ¡rsasÃ¡g rÃ©szÃ©re az Ã¡ruszÃ¡llÃ-tÃ¡st, a szÃ¡llÃ-tÃ¡s parancsnokÃ¡nak
kivÃ¡lasztÃ¡sa Nyevelszkoj kapitÃ¡ny javÃ¡ra dQlt el.A hosszÃºtÃ¡vÃº tengeri Ãºtvonal ezÃºttal azokon az ismeretlen helyeken
vezetett keresztÃ¼l, amik titka mÃ¡r rÃ©gÃ³ta izgattaÂ a fiatal kapitÃ¡nyt. Ezekben az idQkben az ismeretek errQl a tÃ¡voli
tÃ¡jrÃ³l igen szqkÃ¶sek Ã©s ellentmondÃ³ak voltak. MÃ©g az sem volt ismeretes, micsoda tulajdonkÃ©ppen Szahalin â€“ sziget
vagy fÃ©lsziget? Ã‰s Ã-me, Nyevelszkoj megprÃ³bÃ¡l engedÃ©lyt kapni a fQnÃ¶ksÃ©gÃ©tQl, hogy ÃºtkÃ¶zben kutatÃ¡sokat
vÃ©gezhessen ezeken a tÃ¡voli fÃ¶ldeken.Nem volt egyszerq dolog audenciÃ¡t szerezni a TengerÃ©szeti VezÃ©rkar
vezetQjÃ©nÃ©l, A. Sz. MenysikovnÃ¡l. Nem volt egyszerq eltÃ©rÃ-teni a herceget az Ã¡ltala egyszer mÃ¡r jÃ³vÃ¡hagyott Ãºtvon
tervtQl sem. Az mÃ©g jÃ³l emlÃ©kezett egy cÃ¡ri megjegyzÃ©sre az egyik tÃ¡volkeleti expedÃ-ciÃ³ megszervezÃ©sÃ©rQl: â€žÃ
AmurrÃ³l, mint haszontalan folyÃ³rÃ³l, a kÃ©rdÃ©st befejezni!â€• MÃ©gis Nyevelszkojnak sikerÃ¼lt engedÃ©lyt kapni a kutatÃ¡s
Ã©s a tudomÃ¡nyos munkÃ¡ra â€“ de csak arra az idQre, amit a hajÃ³k Ã©pÃ-tÃ©sÃ©n, Ã©s azok KronstadtbÃ³l Petropavlovszk
KamcsatkÃ¡ba tÃ¶rtÃ©nQ Ã¡tszÃ¡llÃ-tÃ¡sÃ¡n spÃ³roltak meg. Menysikov nem utasÃ-totta el a Nyevelszkoj parancsnoklÃ¡sa alÃ¡
szÃ¡nt â€žBajkÃ¡lâ€• vitorlÃ¡s Ã©pÃ-tÃ©sÃ©t Ã©s felszerelÃ©sÃ©t sÃ¼rgetQ irat alÃ¡Ã-rÃ¡sÃ¡t sem. SikerÃ¼lt az utazÃ¡s Hels
a â€žBorgetrem Ã©s Coâ€• hajÃ³Ã©pÃ-tQ mqhelyben Ã©pÃ¼ltÂ a hajÃ³. A tÃ¡rsasÃ¡g tulajdonosa beleegyezett a hajÃ³ 1848
jÃºniusÃ¡ban tÃ¶rtÃ©nQ vÃ-zrebocsÃ¡tÃ¡sÃ¡ba, habÃ¡r a szerzQdÃ©s szerint az Ã©pÃ-tÃ©s befejezÃ©se csak szeptemberre v
elQirÃ¡nyozva.Nyevelszkoj minden, a hajÃ³ Ã©pÃ-tÃ©sÃ©vel kapcsolatos kÃ©rdÃ©sbe beleszÃ³lt. Az ÃºtmutatÃ¡sai szerint lÃ©
vÃ¡ltoztatÃ¡sok tÃ¶rtÃ©ntek a vitorlÃ¡s belsQ tereinek elrendezÃ©sÃ©ben, megnÃ¶veltÃ©k az Ã¡llÃ©konysÃ¡got, megjavÃ-tottÃ
irÃ¡nyÃ-thatÃ³sÃ¡got, Ã©s megerQsÃ-tettÃ©k a hajÃ³ kÃ¼lsQ borÃ-tÃ¡sÃ¡t az esetleges jÃ©gben tÃ¶rtÃ©nQ hajÃ³zÃ¡shozâ€¦ N
Nyevelszkoj kÃ©nytelen volt magÃ¡ra vÃ¡llalni rengeteg, tisztÃ¡n hivatalnoki feladatot, Ãºgymint a szemÃ©lyzet Ã¶sszegyqjtÃ©s
a hajÃ³zÃ¡s ÃºtvonalÃ¡nak pontosÃ-tÃ¡sa â€¦VÃ©gÃ¼l 1848 jÃºlius 10-Ã©n a â€žBajkÃ¡lâ€•-t Ã¼nnepÃ©lyesen vÃ-zre bocsÃ¡t
nem nagy, de nagyon helyes nÃ©gyÃ¡rbocos vitorlÃ¡s volt 477 to vÃ-zkiszorÃ-tÃ¡ssal. SzolÃ-dak voltak a mÃ©retei: hossza a
merQlegesek kÃ¶zÃ¶tt 28,5 m, szÃ©lessÃ©ge â€“ 7,38 m, max, merÃ¼lÃ©se teljes terhelÃ©ssel â€“ 3,87 m. De a hajÃ³ nagysz
Ã¡llÃ©konysÃ¡ggal Ã©s kivÃ¡lÃ³ tengerjÃ¡rÃ³ kÃ©pessÃ©gekkel rendelkezett. TÃ¶bbek kÃ¶zt a sebessÃ©ge 8,5 csomÃ³ volt.A
tÃ¼zÃ©rsÃ©gi fegyverzetÃ©be hat 3 fontos Ã¡gyÃº tartozott. A szemÃ©lyzet 47 fQt szÃ¡mlÃ¡lt â€“ 9 tiszt, 4 altiszt Ã©s 34 matrÃ
augusztus 21-Ã©n az â€žIzsoraâ€• gQzhajÃ³ kivontatta a teherhajÃ³t a Tolbuhin vilÃ¡gÃ-tÃ³torony mÃ¶gÃ¶tt lÃ©vQ Kronstadti k
RÃ©vbQl. EzutÃ¡n a hajÃ³ Ãºtja KoppenhÃ¡gÃ¡ba vezetett.Nem Ã©ppen vendÃ©gszeretQen vÃ¡rta a tenger az utazÃ³kat. Vihar
vihar utÃ¡n, mikÃ¶zben tÃºlnyomÃ³rÃ©szt szembeszÃ©llel talÃ¡lkoztak, amik szinte Ã¶sszebeszÃ©ltek meghiÃºsÃ-tani a fiatal
kapitÃ¡ny terveit Ã©s az expedÃ-ciÃ³ szÃ¡llÃ-tÃ¡si rÃ©szÃ©nek csÃ¶kkentÃ©sÃ©re irÃ¡nyulÃ³ minden tÃ¶rekvÃ©sÃ©t. Egy leh
maradt â€“ a minimumig lecsÃ¶kkenteni a â€žBajkÃ¡lâ€• kikÃ¶tQben tartÃ³zkodÃ¡sÃ¡nak idejÃ©t a TÃ¡vol-Keletre tÃ¶rtÃ©nQ ut
kell mondani, hogy akkor az egyetlen tengeri Ãºt OroszorszÃ¡g Ã¡zsiai rÃ©szÃ©nek csendes-Ã³ceÃ¡ni partjaihoz az volt, ami

dÃ©len az egÃ©sz Atlanti-Ã³ceÃ¡non keresztÃ¼l vezetett az amerikai kontinens legdÃ©libb vÃ©gÃ©ig â€“ a Horn-fokig, Ã©s az
tovÃ¡bb Ã©szaknak, majdnem az egÃ©sz Csendes-Ã³ceÃ¡non keresztÃ¼lâ€¦ Pontosan ezen az Ãºtvonalon kellett hajÃ³zni a
â€žBajkÃ¡lâ€•-nak is.RÃ¶vid megÃ¡llÃ³ KoppenhÃ¡gÃ¡ban â€“ Ã©s a hajÃ³ Portsmouth-nak veszi az irÃ¡nyt, az utolsÃ³ eurÃ³pai
kikÃ¶tQnek. FeltÃ¶ltve az Ã©lelmiszer Ã©s Ã©desvÃ-z kÃ©szletek, megvÃ©ve a szÃ¼ksÃ©ges felszerelÃ©s â€“ most keresztÃ
Atlanti-Ã³ceÃ¡non, dÃ©lre!Az idQjÃ¡rÃ¡s vÃ©gÃ¼l is kedvezQre vÃ¡ltott: Ã¡llandÃ³ hÃ¡tszelek hajtottÃ¡k a â€žBajkÃ¡lâ€•-t DÃ©l-
partjai felÃ©. MÃ¡r oktÃ³ber 30-Ã¡n a hajÃ³ Ã¡tszelte az EgyenlÃ-tQt, Ã©s november 15-Ã©n lehorgonyzott Rio de Janeiro
kikÃ¶tQjÃ©ben. Az expedÃ-ciÃ³ itt fÃ©lhÃ³nap vÃ¡rakozÃ¡sra kÃ©nyszerÃ¼lt â€“ az Ã³ceÃ¡nÃ¡tkelÃ©s utÃ¡n a vitorlÃ¡st dokkba
Ã¡llÃ-tani a hajÃ³test vÃ-zalatti rÃ©szÃ©nek Ã¡tvizsgÃ¡lÃ¡sÃ¡ra. SzerencsÃ©re semmilyen komoly sÃ©rÃ¼lÃ©s nem talÃ¡ltak, Ã
â€žBajkÃ¡lâ€• december 1-Ã©n Ãºjra kihajÃ³zott a tengerre.Az elsQ tÃ-z nap nyugodtan telt, de azutÃ¡n erQs vihar kerekedett, a
nem mÃºlt el addig, amÃ-g nem kerÃ¼ltÃ©k meg a Horn-fokot â€“ 1849. januÃ¡r 10-Ã©n. EzutÃ¡n Honolulu-i megÃ¡llÃ¡s
kÃ¶vetkezett volna, ugyanakkor a helyzet arra kÃ©nyszerÃ-tette Nyevelszkojt, hogy ezt hamarabb â€“ a chilei Valpariso
kikÃ¶tQjÃ©ben tegye meg: fel kellett tÃ¶lteni az Ã©desvÃ-z Ã©s Ã©lelmiszer kÃ©szleteket. Honoluluba a â€žBajkÃ¡lâ€• mÃ¡rciu
Ã©rkezett meg. Ebben a kikÃ¶tQben a hajÃ³ szemÃ©lyzetÃ©t kellemes meglepetÃ©s vÃ¡rta â€“ talÃ¡lkozÃ³ az â€žIrtisâ€• orosz
FelhasznÃ¡lva a Hawaii-szigetek kirÃ¡lyÃ¡nak rendelkezÃ©sÃ©t, a â€žBajkÃ¡lâ€• legÃ©nysÃ©ge gyorsan elvÃ©gezhette a hajÃ
kiegÃ©szÃ-tette a kÃ©szleteket, Ã©s pihenhetett a az expedÃ-ciÃ³ befejezQ â€“ legnehezebb â€“ rÃ©sze elQtt.Ez Ã¡prilis 10-Ã©
kezdQdÃ¶tt, Ã©s valÃ³jÃ¡ban maximÃ¡lisan bonyolulttÃ¡ vÃ¡lt. A hajÃ³ teljes Ãºtjáit, egÃ©szen KamcsatkÃ¡ig erQs viharok, kÃ¶
szakadÃ³ esQ kÃ-sÃ©rtÃ©k. MindazonÃ¡ltal a â€žBajkÃ¡lâ€• 1849. mÃ¡jus 12-Ã©n szerencsÃ©sen megÃ©rkezett Petropavlovs
Kamcsatka kikÃ¶tQjÃ©be, az egÃ©sz Ã¡tkelÃ©sre 8 hÃ³nap Ã©s 23 napot fordÃ-tva. Az utazÃ¡s ideje soknak tqnhet, de itt meg
jegyezni, hogy G. I. Nyevelszkoj expedÃ-ciÃ³jÃ¡nÃ¡l gyorsabban ezt az utat csak V. M. Golovin tette meg a â€žKamcsatkaâ€•
szlÃºpon â€“ 8 hÃ³nap Ã©s 8 nap alatt.Most az expedÃ-ciÃ³ vezetQjÃ©nek hÃ¡rom egÃ©sz hÃ³nap Ã¡llt rendelkezÃ©sÃ©re tud
munkÃ¡k, felderÃ-tÃ©sek, kutatÃ¡sok elvÃ©gzÃ©sÃ©re. Leadva a hozott Ã¡rut, G. I. Nyevelszkoj Szahalinnak veszi az irÃ¡nyt, Ã
egy hÃ³nap mÃºlva â€“ jÃºnius 12-Ã©n â€“ mÃ¡r annak keleti partjaihoz kÃ¶zelÃ-t.EmlÃ©kezve az elQdÃ¶k sikertelensÃ©geire,
Nyevelszkoj a kontinens Ã©s Szahalin kÃ¶zÃ¶tti szoros felderÃ-tÃ©sÃ©t csÃ³nakokkal szÃ¡ndÃ©kozik megtenni. JÃºlius 10-Ã©
hÃ¡rom csÃ³nak Ã©s kajak tizenÃ¶t matrÃ³zzal, hÃ¡romÂ tiszttel Ã©s orvossal elindult az Amur torkolatÃ¡hoz. Kezdetnek az
expedÃ-ciÃ³ a Tebax-foktÃ³l az Amur bal partja mentÃ©n felhajÃ³zott a Kuegda-fokig, tovÃ¡bb â€“ a tÃºlparton elheyezkedQ Me
fokig, aztÃ¡n visszafelÃ© leereszkedett a folyÃ³ jobb partja mentÃ©n a dÃ©li Pronge-fokig, ahonnan a tulajdonkÃ©ppeni Amur
torkolat kezdQdik.TovÃ¡bb az Ãºtvonal mÃ¡r dÃ©lre a szÃ¡razfÃ¶ldi part mentÃ©n vezetett, a torkolat legszqkebb rÃ©szÃ©n, ah
szÃ©lessÃ©ge kb. kÃ©t mÃ©rfÃ¶ld, a mÃ©lysÃ©g elÃ©rte a tÃ-z mÃ©tert. Ã•gy mÃ¡r nem maradt semmi kÃ©tsÃ©g, hogy Sza
Ebben vÃ©glegesen meggyQztÃ©k Nyevelszkojt a szoros tovÃ¡bbi,Â egÃ©szen az Ã©szaki szÃ©lessÃ©g 54o 40â€™-ig elvÃ©
kutatÃ¡sai. VilÃ¡gossÃ¡ vÃ¡lt, hogy az Amur torkolata teljes egÃ©szÃ©ben hajÃ³zhatÃ³, Ã©s kÃ©t kijÃ¡rattal rendelkezik: Ã©szak
Ohotszki-tengerbe, a hajÃ³zÃ³Ãºtban hÃ¡rom mÃ©ternÃ©l nagyobb mÃ©lysÃ©ggel, Ã©s dÃ©lre, a TatÃ¡r-szorosba, amit korÃ¡b
Ã¶bÃ¶lnek gondoltak. MÃ©lysÃ©ge a homokpadnÃ¡l â€“ a torkolat legkeskenyebb rÃ©szÃ©n â€“tÃ¶bb mint nÃ©gy mÃ©ter.A N
Ã¡ltal kutatÃ¡sokra fordÃ-tott idQ a vÃ©ge felÃ© kÃ¶zeledett. Szeptember 6-Ã¡n a â€žBajkÃ¡lâ€• behajÃ³zott az ohtai rÃ©vbe, a
Ohta torkolatÃ¡ba. Itt Nyevelszkojnak Ã¡t kellett adni a hajÃ³t, Ã©s elbÃºcsÃºznia a parancsnoklÃ¡sÃ¡tÃ³l.Az expedÃ-ciÃ³ Ã¡ltal
vÃ©gzett felfedezÃ©sek hatalmas befolyÃ¡ssal voltak az Amur kÃ¶rnyÃ©ki Ã©s az Usszuri vidÃ©kek birtokba vÃ©telÃ©re. A TÃ
Keleten telepÃ¼lÃ©sek, erQdÃ¶k, vÃ¡rosok alakultak. NÃ©hÃ¡nyat â€“ pÃ©ldÃ¡ul NyikolÃ¡jevszk na Amure, Imperatorszkaja (je
Szovjetszkaja) Gavany (kikÃ¶tQ â€“ a ford . megj.) â€“ Nyevelszkoj alapÃ-tott, sok mÃ¡s, a tÃ¡vol-keleti partvidÃ©k Ã©s a Primo
(tengermellÃ©k â€“ a ford. megjegyz.) birtokba vÃ©telÃ©re indÃ-tott expedÃ-ciÃ³ szervezQje Ã©s rÃ©sztvevQje.NehÃ©z tÃºlÃ©
I. Nyevelszkoj OroszorszÃ¡gÃ©rt tett Ã©rdemeit. FelfedezÃ©seinek jelentQsÃ©gÃ©t nagyra Ã©rtÃ©keltÃ©k kortÃ¡rsai. Egyik
munkÃ¡jÃ¡ban A. I. Herzen megjegyezte, hogy: â€žAz Amur torkolatÃ¡nak a legyQzÃ©se a civilizÃ¡ciÃ³ egyik legnagyobb lÃ©pÃ
Ã‰s ezt nekÃ¼nk, az orosz felfedezQk utÃ³dainak, hazÃ¡nk gazdag keleti fÃ¶ldjeit aktÃ-van birtokba vevQknek a
legkÃ¶nnyebb megÃ©rteni.A. Zsigalszkij, LeningrÃ¡dOroszbÃ³l fordÃ-totta:Â Kurusa SÃ¡ndorÂ